

Nema pamćenja bez karaktera

Da nije riječ samo o uzmaku u lektiri, nego i o transformaciji u prihvaćanju mora i plovidbe (stvarno i simbolički), svjedoči i jedna sasvim jednostavna primjedba: više nema zapisa o soli koja sve prožima i zbog koje se čovjek sam sebi čini prljav, drukčiji, koju treba isprati prvom prilikom i vratiti se vlastitoj uljuđenosti. Plovidba je druga vrsta života i autorica je na nju u drugom dnevniku već pristala. U trećem dnevniku samo konstatira da dugo upotrebljavan ručnik postaje krut od soli kao karton.

Autorica toliko podrazumijeva krajobraznu situiranost putovanja da nas, primjerice, o kupanju u Modroj špilji na Biševu nijednom rečenicom ne izvještava o špilji, nego o osobnom strahu koji pliva u modrini mraka i s kojim se vraća na svjetlo. A tamo na svjetlu (koje i poslije nevere stiže) neizbježni su susreti po kojima ova knjiga pripada živim osobnostima i kad su bezimene.

*Ja, koja inače volim jednoličnost, na ovom sam putovanju iskusila da nemam volju udubiti se u bilo koje mjesto, išta o njemu saznati, osim onoga što saznam slučajno, što mi dođe samo... Naravno, ne treba sve shvatiti doslovno. Iako upućuje na samo prvi pogled, nije dobro završiti zaključivanje mišlju o tome da je to knjiga prvog dojma o obali. Jer, da bi netko s tek nekoliko rečenica bio smješten u prostor i u nj se organski uklopio, iskustvo duguje mnogim, a ne prvom pogledu. Zato su *Zapisi s koljena* analitička knjiga samopromišljanja i onoga što čini unutrašnji svijet autorice, njezina lektira, autori koje voli i ne voli, njezina analitička svijest o onom što čita i onom što se iz tog čitanja u njoj transformira. S transformiranim svjetovima osobnosti ona živi svijet stvarnosti.*

Zapisi s koljena zatvaranje su vremena koje je bilo otvoreno putovanju. Kad more i literaturu svedemo na pravu mjeru, ostaje život koji možemo živjeti i u barci, s knjigom, vrijeme koje prolazi ma gdje bili, i ljudi onakvi kakvi jesu sa svojom mjerom stvari, bez obzira u kojem se kontekstu ili krajobrazu pokazivali.